IS-SITTA U GHOXRIN HADD MATUL IS-SENA (2019) L-ISKOP TAL-EZISTENZA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 28 September 2019

Din
hija il- Liturgija tas-Sitta u Ghoxrin Hadd matul is-sena (2019)   bi hsibijiet min Joe Rapa.

Sittin
sena ilu, meta konna |g'ar, konna nitg'allmu bl-amment 'afna mill-Kateki|mu
tal-Knisja fuq is-si!!ijiet tad-duttrina.
Ma kellna l-ebda ideja x’konna qed ng'idu u d-duttrina serviet biss biex
tkun ta’ bidu umli g'al tfittxija serja, aktar tard, ta’ min hu Alla li deher
fi Kristu esù ta’ Na|aret. I|da dawk
l-il'na rqaq tat-tfal, f’kantaliena monotona kienu qed ilissnu veritajiet
profondi li kienu teolo!i i u anke filosofi i!

L-ewwel
mistoqsija tal-ktejjeb, g'ax il-Kateki|mu kien mag'mul minn mistoqsijiet u
twe!ibiet, kienet: “G'aliex 'alqek Alla?”
Din hi mistoqsija-bomba li kapa i titfa’ bniedem, li jaf ja'seb, fi
kri|i. G'al 'afna nies din
il-mistoqsija-bomba tibqa’ bla ma tisplodi 'ajjithom kollha! &afna qatt ma jistaqsu lilhom infushom
g'alfejn in'alqu, g'alfejn !ew fid-dinja, g'alfejn qed jg'ixu. G'alfejn qed tg'ix int?

Jekk
niltaqa’ ma’ 'abib miexi g'al g'onq it-triq u nistaqsih fejn kien sejjer,
jista’ jirrispondini b’mod differenti: sejjer il-Knisja; sejjer il-ka|in;

sejjer g'and it-tifla; sejjer ng'addi sieg'a l-pjazza. Tkun 'a!a tal-g'a!eb jekk jirrispondini: “Taf
li ma nafx! Tlaqt mid-dar u ma nafx fejn
sejjer!” G'andna twe!iba g'all-aktar
affarijiet sempli i tal-&ajja, imma g'all-affarijiet l-iktar importanti qisna
boloh, m’a'niex differenti minn tfal |g'ar li g'adhom ma jafux ja'sbu.

Wie'ed
jista’ jirrispondi billi jg'id: “Ng'ix biex na'dem. G'andi xog'ol tajjeb u tg'idx kemm t'abatt
g'alih!” “U ta'dem g'alfejn?” “Tajba din!
Biex naqla’ l-flus!” “U l-flus
g'alfejn?” “Biex ng'ix! Bla flus la tg'annaq u lanqas tbus!” “U tg'ix g'alfejn?” U hekk
insibu ru'na f’ irku, dejjem
nirritornaw g'all-ewwel mistoqsija...

Il-bi a
l-kbira tan-nies ma jsa''nux mo''hom b’dan... jg'ixu u daqshekk. Je|istu biex ja'dmu u jixtru. Jekk bniedem g'andu
xi j ek ek fil-but, OK;
jekk le jibda l-inkwiet. Dan hu l-mod
kif ta'dem l-ekonomija moderna u l-bniedem hu biss skorfina f’magna kbira ta’
produzzjoni u nfieq. Tg'allimna ng'ixu
hekk bl-amment u sirna b'an-nemel... kul'add jaf x’g'andu jag'mel u ni!ru qisna
m!ienen: na'dmu, na'dmu, na'dmu u nonfqu, nonfqu, nonfqu. Nippruvaw nag'tu ftit kulur lill-'ajja
b’avvenimenti marbuta mal-ista!uni... Milied, G'id, festi, ba'ar fis-sajf,
football fix-xitwa... u “nqattg'u” i|-|mien hekk. Sakemm wie'ed jaqa’ fl-art... funeral, biki,
 imiterju... u ftit wara anke dawk li bkewk jidraw ming'ajrek u qisu qatt ma
kien xejn... 'ajja qisha |iffa ri', festa tas-sajf li tg'addi, jew ftit passi
ta’ tifel fuq ir-ramel li jmorru mal-mew!.

Imma
tassew li din hi l-&ajja tal-bniedem?
G'al dan “ix-xejn” !ejna ma'luqa?
G'alfejn !ejt jien fuq din il-g|ira u mhux 'addie'or? Min kien li ried li jien ng'addi sebg'in,
tmenin sena fuq din il-pjaneta... jien u mhux 'addie'or floki? Il-bniedem ma jissaportix il-ba''
tal-e|istenza u jivvinta l-allat ta’ 'ajtu, l-idoli tad-dinja: ix-xog'ol,
l-g'ana, il-pja iri, il-passatempi, il-!iri wara s-su ess akkost ta’ kollox, li
jkun stmat... sa'ansitra l-familja u l-'biberiji. Malli dawn l-affarijiet, li ba|ikament huma
tajbin, il-bniedem jag'milhom l-iskop tal-&ajja, ikun bidilhom f’jasar, ta'sir,
dnub... g'ax mhumiex kapa i jservu b'ala s-sens tal-e|istenza. Il-bniedem jipprova elf 'a!a g'ax jaf li
&ajja bla sens, bla skop twassal g'all-!enn.

Il-bniedem
qatt ma kellu fhiex jehda daqs il-bniedem tal-lum. Suppost li qatt ma kien daqshekk ’il bog'od
minn-nonsens, mill-ba'', daqs illum.
Sadanittant is-suwi idji qed ji|diedu kullimkien fil-pajji|i “avanzati”
anke f’pajji|na. G'aliex? X’qed ji!ri?
X’marda g'andu l-bniedem modern li lanqas il-flus, lanqas l-avanzi
fil-medi ina, lanqas l-g'e!ubijiet tat-teknolo!ija ma rnexxielhom jag'mluh
il-bniedem 'ieles, sid ta’ kollox, kuntent bih innifsu? G'aliex irid jisker jew jiddroga ru'u biex

jifra'? G'aliex, g'aliex, g'aliex?

Il-filosofi,
il-psikolo!isti, il-'akkiema li jsawru l-li!ijiet, ilkoll i|idu fl-istorbju
tat-twe!ibiet. Min jg'id 'a!a u min
jg'id o'ra. Fil-qalba ta’ dan kollu,
le'en kwiet imma setg'an jo'ro! mir-rivelazzjoni antika li r ieva l-bniedem
minn barra minnu... mhux minnu imma minn barra minnu. “Il-poplu
tieg'i bidel il-glorja tieg'u max-xejn!
Stag'!bu smewwiet b’dan, tkexkxu fuq li tkexkxu. G'ax tnejn huma d-dnubiet tal-poplu tieg'i:
telqu lili, l-g'ajn tal-ilma !ieri, biex 'affru bjar g'alihom, bjar miksura li
ma j|ommux ilma!” (er. 2, 11-13). Min jifhimha din il-Kelma? {gur mhux il-bniedem li telaq ’l Alla tieg'u
biex i!!ennen wara “l-allat” li vvinta hu.
Il-bniedem ifittex il-&ajja, imma l-&ajja ma jsibhiex. Il-kbarat
bag'tu l-qaddejja g'all-ilma, marru sal-!wiebi, imma ilma ma sabux. Jer!g'u lura bil-!arar battala! (er. 14, 3).

Il-Profeta
kien jaf x’qed jg'id g'ax g'ex fi |mien meta s-so jetà tieg'u kienet b'al
frotta m'assra mdendla mas-si!ra imma li waslet biex taqa’. L-Ewropa,
l-Amerika, id-dinja post-Kristjana, riesqa lejn is-sies, u kul'add ja'seb li
qatt ma !ietu tajba l-bniedem daqs illum!
Lid-dinja esù jwe!ibha: “Kull
min jixrob minn dan l-ilma jer!a’ jag'tih l-g'atx; imma min jixrob mill-ilma li
nag'tih jien qatt i|jed ma jkun bil-g'atx.
L-ilma li nag'tih jien isir fih g'ajn tal-ilma li jwassal sal-'ajja ta’
dejjem.” (w. 4, 13-14).

esù
jitkellem b’Awtorità! Jew jien
nag'ti sens lil &ajtek jew 'add!
Mistoqsi dwar kif kien fi 'siebu jirba' l-elezzjoni g'all-President
tal-Amerika, Clinton wie!eb: “It’s the economy, stupid!” U Clinton reba' l-elezzjoni... In-nies, ag'tiha l-flus fil-but u tag'mel
biha li trid. Imma tkun qed tid'aq
biha. Tkun qed tilg'ab biha. Tkun qed tingannaha. “Min
jixrob minn dan l-ilma jer!a’ jag'tih l-g'atx!”
Is-soluzzjoni huwa l-ilma li g'andu Kristu. Imma dan int trid tiskoprih.

Dan
il-&add ner!g'u niltaqg'u ma’ G'amos jit'abat mal-in!ustizzji tal-ekonomija ta’
|mienu. B'all-profeti kollha, hu 'abbar
li l-in!ustizzja qatt ma hi sostenibbli.
Sistema li twelled in!ustizzji qeg'da ti!ri lejn it-tmiem g'ax mhix
il-verità. Clinton ma qalx il-verità,
imma d-dinja t'obb il-gidba. Kristu
jtenni dak li jg'id G'amos meta j'abbar li min jemmen fl-allat tad-dinja
(l-ewwel fosthom il-flus) u jog'xa bihom dalwaqt ti!ih wa'da terribbli u ma
jkunx jista’ jo'ro! minnha. Mhux dejjem

hekk !ara? Jew ma nitg'allmu qatt?

Hieni
l-biedem li jsib l-g'an veru tal-e|istenza tieg'u fuq din l-art. Fuq dan is-sens, l-iskop, id-direzzjoni soda
tal-&ajja, jitkellem San Pawl meta jag'ti d-Dawl lid-dixxiplu tieg'u Timotju li
tant kien i'obb. “Tqabad it-taqbida t-tajba tal-fidi; qis li tirba' il-'ajja ta’ dejjem
li g'aliha kont imsejja'.” (1 Tim. 6,
12). Dan hu l-iskop tal-&ajja li
g'aliha jistedinna Dak li 'alaqna. It-taqbida tal-fidi hi li ma tistallax imma
dejjem timxi fit-tfittxija dejjem iktar ara tal-Im'abba eterna li l-Missier
g'andu g'alik u li lilek urihielek fi Kristu Ibnu. Din il-Mixja dejjem iktar ’il !ewwa fil-Fidi
fi Kristu hi l-g'an. U l-Missier i|ejnek
bl-Ispirtu s-Santu li hu l-&ajja ta’ Dejjem !a minn hawn! Dan hu l-Misteru meravilju| tal-&ajja Nisranija. Int tkun taf li di!a d'alt fil-&ajja ta’
Dejjem !a minn din id-dinja g'ax inag'talek li t'obb lill-a'wa. Dak li qabel kien impossibbli g'alik, isir
possibbli, anzi l-fer' tieg'ek.

U
t-tfal kienu jwie!bu g'all-mistoqsija li biha bdejna billi jg'ajtu f’kantalena:
“Alla 'alaqni biex ng'arfU, in'obbU, naqdiH u mmur ingawdiH g'al dejjem
fis-Sema!” Toffri sens b'al dan id-dinja
g'al &ajtek?

Il-Litur!ija
tal-Kelma ta’ dan il-&add:

Qari I

Tintemm l-g'ajta
tal-imhejmin.

G'am 6, 1a. 4-7

Qari mill-Ktieb tal-Profeta G'amos

Dan jg'id il-Mulej li
jista’ kollox:

“&a|in g'alihom

dawk li f’Sijon
g'andhom mo''hom mistrie',

dawk li qalbhom qawwija
fil-muntanja tas-Samarija!

Fuq sodod tal-avorju
mimduda,

jitmattru fuq il-friex;

u 'rief il-mer'la
jieklu, g'o!iela mill-istalla.

Mal-arpa jqabblu
l-g'ana,

b'al David strumenti
jivvintaw.

L-inbid ilegilguh minn
bwieqi kbar,

u bl-ifjen |jut
jindilku,

bla xejn ma jsewdu
qalbhom

g'all-qerda ta’
u|eppi.

G'alhekk ikunu l-ewwel
fost dawk li jittie'du fl-e|ilju,

u tintemm imbag'ad
l-g'ajta tal-imhejmin”.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 145 (146),
7.8-9a.9b -10

R/. (1b): Fa''ar, ru'
tieg'i, il-Mulej!

Il-Mulej li jag'mel
'aqq lill-ma'qurin,

u jag'ti l-'ob|
lill-im!ew'in.

Il-Mulej li je'les
lill-imjassrin. R/.

Il-Mulej li jifta'
g'ajnejn l-g'omja;

il-Mulej li jerfa’
lill-milwijin;

il-Mulej li j'obb
lill-!usti;

il-Mulej li j'ares
lill-barranin. R/.

Il-Mulej i|omm
lill-iltim u lill-armla,

imma lill-'|iena
j'arbtilhom triqathom.

Il-Mulej isaltan g'al
dejjem;

Alla tieg'ek, Sijon,

minn nisel g'al nisel. R/.

Qari II

&ares
l-istruzzjonijiet sa jum id-dehra ta’ Sidna esù Kristu.

1 Tim 6, 11-16

Qari mill-Ewwel Ittra ta’ San Pawl Appostlu lil
Timotju

Int, bniedem ta’ Alla,
fittex li jkollok il-!ustizzja, it-tjieba, il-fidi, l-im'abba, is-sabar, il-'lewwa.
Tqabad it-taqbida t-tajba tal-fidi; qis li tirba' il-'ajja ta’ dejjem li
g'aliha kont imsejja' u li tag'ha g'amilt l-istqarrija sabi'a quddiem 'afna
xhieda.

Inwissik quddiem Alla
li jag'ti l-'ajja lill-'lejjaq kollha, u quddiem Kristu esù li xehed u g'amel
l-istqarrija sabi'a quddiem Ponzju Pilatu. Inwissik biex t'ares
l-istruzzjonijiet li r evejt u ||omm ru'ek bla tebg'a u bla 'tija sa jum
id-dehra ta’ Sidna esù Kristu, li g'ad

juriha f’waqtha.

Dak li hu l-hieni u
wa'du setg'ani, is-Sultan tas-slaten u s-Sid tas-sidien, li hu biss ma jmut
qatt u jg'ammar f’dawl li 'add ma jista’ jersaq lejh, hu li ebda bniedem qatt
ma rah u anqas qatt jista’ jarah. Lilu !ie' u setg'a g'al dejjem! Ammen.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil
Alla

Akklamazzjoni qabel
l-Evan!elju

2 Kor 8, 9

Hallelujah. R/.
Hallelujah

Sidna esù Kristu, g'ad
li kien g'ani, ftaqar min'abba fikom,

sabiex intom tistag'nu
permezz tal-faqar tieg'u.

R/. Hallelujah

Evan!elju

Lazzru, il-'a|in
ir evieh f’'ajtu, issa hu qieg'ed jitfarra!.

Lq 16, 19-31

Qari mill-Evan!elju skont San Luqa

F’dak i|-|mien, esù
qal lill-fari|ej: “Mela kien hemm ra!el g'ani, jilbes il-porpra u
g'a|el mill-ifjen; l-hena tieg'u kien li kuljum jag'mel ikla mill-a'jar. U
wie'ed fqir jismu Lazzru, li kellu !ismu !er'a wa'da, kien imur jinxte'et 'dejn
il-bieb ta’ daru, bix-xewqa li jixba’ b’dak li jaqa’ mill-mejda tal-g'ani.
Sal-klieb kienu jmorru jilag'qu l-!rie'i tieg'u.

ara li l-fqir miet, u
l-an!li 'aduh fi 'dan Abraham. Imbag'ad miet ukoll l-g'ani, u difnuh. Dan, kif
sab ru'u fi tbatijiet 'orox f’Art l-Imwiet, rafa’ 'arstu, u mill-bog'od lema'
lil Abraham, b’Lazzru fi 'danu. U g'olla le'nu u qallu: “Missier Abraham,

ikollok 'niena minni u ibg'at lil Lazzru jbill tarf sebg'u fl-ilma 'a jtaffili
n-nixfa li g'andi fi lsieni, g'ax qieg'ed nin'aqar wisq f’dan in-nar”.

I|da Abraham qallu: “Ibni, ftakar li t-tajjeb
tieg'ek ir evejtu f’'ajtek; hekk ukoll Lazzru, il-'a|in ir evieh f’'ajtu. Imma
issa hu hawnhekk qieg'ed jitfarra!, waqt li inti qieg'ed tbati. Barra minn dan,
hemm vojt bla qjies bejnkom u bejnna, biex min ikun irid jaqsam minn hawn g'al g'andkom ma jkunx jista’, u anqas ma
jg'addu minn hemm g'al g'andna”. Qallu l-g'ani: “Mela nitolbok, missier,
ibag'tu f’dar missieri, g'ax g'andi 'ames a'wa, 'alli jag'mlilhom twissija kif
imiss, li ma jmorrux huma wkoll ji!u f’dan il-post ta’ tbatijiet 'orox!”. Qallu Abraham:
“G'andhom lil Mosè u l-Profeti;
jisimg'u lilhom”. Qallu dak: “Le, missier Abraham, imma jekk imur g'andhom xi
'add mill-imwiet, jindmu”. I|da wie!bu Abraham: “Jekk ma jisimg'ux lil Mosè u
l-Profeti, anqas jekk iqum xi 'add mill-imwiet ma jemmnu”.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu